

SISÄLLYSLUETTELO

KOKOUKSEN KULKU

Puoluekokouksen ja ensimmäisen kokouspäivän avaus.	1
Toisen kokouspäivän avaus.	103
Kolmannen kokouspäivän avaus.	274
Neljännän kokouspäivän avaus.	417
Viidennen kokouspäivän avaus.	511
Puoluekokouksen päättämistoimet.	521—525
Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen.	11—14
Ilmoitus puoluekokouksesta ja puoluekokouskutsu.	11—12, 528
Edustajavaltakirjojen hyväksyminen.	13
Kokousedustajien nimenhuuto.	13, 56, 529
Muiden läsnäolevien toteaminen.	14, 534, 535
Kansainväliset vieraat.	539
Muutos puoluekokousedustukseen.	199, 241, 274, 482, 511
Läsnäolo-oikeuden myöntäminen tiedotusvälineiden edustajille.	15
Kutsuvieraiden tervehdykset.	4, 15, 116, 431, 511
Saapuneiden kirjallisten tervehdysten esittäminen.	103, 113, 137, 274
Uusien kunniajäsenen kutsuminen.	19
Kokouksen esityslistan hyväksyminen.	21, 541
Kokouksen järjestyssäännön hyväksyminen.	24, 543
Poliittinen tilanne ja SDP 1981—84 ja siitä käyty keskustelu.	27—87
Määrätään tilintarkastajain palkkioista.	100
Määrätään puoluekokousedustajaa ja puolueuuvoston jäsenten päivärahoista ja matkakorvauksista.	100
Puoluekokouksen pöytäkirjan painattamis- ja jakelutapa.	101

KOKOUKSEN SUORITTAMAT HENKILÖVALINNAT

Kokouksen puheenjohtajien vaali.	22
Kokouksen sihteerien vaali.	22
Kokouksen ääntenlaskijain vaali.	23
Kokouksen pöytäkirjan tarkistajain vaali.	23
Kokouksen valiokuntien asettaminen.	24, 104, 545
Asetetaan ehdokkaat puolueuuvoston puheenjohtajaksi I ja II varapuheenjohtajaksi sekä puolueuuvoston muiksi jäseniksi, puoluetoimikunnan puheenjohtajaksi, I ja II varapuheenjohtajaksi, puoluesihteeriksi, ruotsinkielisten puoluejärjestöjen edustajaksi sekä puoluetoimikunnan muiksi jäseniksi ja varajäseniksi.	35, 69, 87—94
Puolueuuvoston puheenjohtajan vaali.	275—277
Puolueuuvoston I varapuheenjohtajan vaali.	275—277
Puolueuuvoston II varapuheenjohtajan vaali.	275—277
Puolueuuvoston jäsenten ja varajäsenten vaali.	277, 319—322
Puoluetoimikunnan puheenjohtajan vaali.	137
Puoluetoimikunnan I varapuheenjohtajan vaali.	137
Puoluetoimikunnan II varapuheenjohtajan vaali.	137
Puoluesihteerin vaali.	137
Ruotsinkielisten puoluejärjestöjen puoluetoimikunnan edustajan vaali.	276, 278-283, 315—316

Puoluetoimikunnan varsinaisten jäsenten vaali.	276, 278—283, 315—316
Puoluetoimikunnan varajäsenten vaali.	276, 278—283, 315—318
Tilintarkastajain ja varatilintarkastajaa vaali.	94, 322

KOKOUKSEN KÄSITTELEMÄT JA HYVÄKSYMÄT KERTOMUKSET

Puoluetoimikunnan kertomukset vv. 1981—1983.	95
Sos.-dem. eduskuntaryhmän kertomukset vv. 1981—1983.	99
Puoluetoimikunnan tilikertomukset vv. 1981—1983.	96
Tilintarkastajain lausunnot vv. 1981—1983.	97
Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen.	98

KOKOUKSEN KÄSITTELEMÄT ESITYKSET

I Kansainvälisten asiain valiokunta 177—187, 434—449

1. Ulkopoliittinen asiakirja
Puoluetoimikunnan esitys (jaetaan erikseen). 434
2. Rauhantyön tehostaminen
Töölön Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite. 437
3. SDP:n kehitysyhteistyötä pohtivan työryhmän perustaminen
Opiskelijoiden Sos.-dem. Yhdistys/OSY r.y:n aloite. 437
4. Rauhantyöryhmän asettaminen
Kallion Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n aloite. 437
5. Rauhantyön arvostuksen nostaminen
Pitäjänmäen Työväenyhdistys r.y:n aloite. 438
6. Kv-yhdyshenkilöjärjestelmän uudistaminen
Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite. 438
7. Konkreettista solidaarisuus- ja kehitysyhteistyötä
Kaukovainion-Lintulan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite. 438
8. Rauhanvaltuuskunnan ja jaostojen nimeäminen
Jyväskylän Työväenyhdistys r.y:n aloite. 439
9. Kansainvälisen toiminnan aktivoiminen piiri- ja paikallistasolla
Turun Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite. 439
10. Prosentti puoluetuesta prosenttiliikkeelle
Opiskelijoiden Sos.-dem. Yhdistys/OSY r.y:n aloite. 439
11. Tietoja veljespuolueista
Turun alueen Sosialistiyhdistys r.y:n aloite. 440
12. Suomen Rauhanpuolustajat r.y:n jäsenyys
Turun alueen Sosialistiyhdistys r.y:n aloite. 440
13. Kalottialueen sosialidemokraattien yhteistyö
Lapin Sosialidemokraattinen Piiri r.y:n aloite. 441
14. Tuki Nicaraguan kansalle
Opiskelijoiden Sos.-dem. Yhdistys/OSY r.y:n aloite. 441
15. Apartheid-politiikan vastustaminen
Mikkelin Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenten Mirja VVinterin, Ulla-Maija Pispán ym. aloite. 442
16. Viisumipakon poistaminen Neuvostoliiton matkailusta alle 25-vuotiailta
Opiskelijoiden Sos.-dem. Yhdistys/OSY r.y:n aloite. 442

17. Kehitysyhteistyön puitelaki Tampereen Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n aloite.	443
18. Kehitysyhteistyön puitelaki Eiran Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	443
19. Kehitysyhteistyön puitelaki Varkauden Sos.-dem. Seura r.y:n aloite.	443
20. Kehitysyhteistyön puitelaki Vallilan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	443
21. Kehitysyhteistyön puitelaki Kallion Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n aloite.	443
22. Kehitysyhteistyön puitelaki Yhteiskuntapoliittinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	443
23. Ramlag för utvecklingssamarbetet Lovisa Svenska Soc.dem. Förening r.f.s motion Kehitysyhteistyön puitelaki Lovisa Svenska Soc.dem. Förening r.f.n aloite.	443
24. Ramlag för utvecklingssamarbetet Masaby Arbetarförening r.f.s motion Kehitysyhteistyön puitelaki Masaby Arbetarförening r.f.n aloite.	443
25. Ramlag för utvecklingssamarbetet Socialistiskt Forum r.f.s motion Kehitysyhteistyön puitelaki Socialistiskt Forum r.f.n aloite.	443
26. Kehitysmatuuonnin helpottaminen Opiskelijoiden Sos.-dem. Yhdistys/OSY r.y:n aloite.	444
27. Pohjolan ydinaseeton vyöhyke ja Euroopan turvallisuus Helsingin Sosiaali- ja terveyshyönteikijöiden Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite	444
28. Lasten suojaaminen sodalta Kämmenniemen Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Jukka Gustafssonin, Her- vannan Työväenyhdistys r.y:n jäsenten Marja-Sinikka Linkalan ja Airi Hämä- läisen aloite.	444
29. Ydinaseettomuus perustuslakiin Luoteis-Vantaan Sos.-dem. Nuoret r.y:n jäsenen Juha Eskelisen, Hakunilan Sos.-dem. Nuoret r.y:n jäsenen Veikko Virtasen ym. aloite.	445
30. Aseet pois — Suomi voi aloittaa Kotkan Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n jäsenen Meeri Kalavaisen, Esbo Södra Arbetarförening r.f.n jäsenen Marianne Laxenin ym. aloite.	445
31. Suomi esimerkiksi muulle maailmalle varustelussa Oulun Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y:n aloite.	446
32. Asemäärärahojen vähentäminen, siviilipalvelus ja rauhankasvatus Alppilan Sosialistiseura r.y:n aloite.	446
33. Puolustusmäärärahojen jäädyttäminen nykyiselle tasolle Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	446
34. Siviilivastarinta — positiivinen voima Hakunilan Sos.-dem. Nuoret r.y:n aloite.	447
35. Asevelvollisuusjärjestelmän muuttaminen ammattiarneilapohjaiseksi rajavar- tiolaitosjärjestelmäksi Herttoniemen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Martti Melan aloite. . . .	447
36. Varusmiespalvelusta suorittavien oikeuksien turvaaminen Kajonharjun Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Mikko Lundin aloite	447
37. Siviilipalvelun kehittäminen Kalevan Sos.-dem. Nuoret r.y:n aloite.	448

38. Siviilipalveluksen kehittäminen Sosiaalidemokraattinen Nuoris-osasto Kipinä r.y:n aloite.	448
39. Siviilipalveluoikeus turvattava Kajonharjun Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Mikko Lundin aloite	448
40. Siviilipalveluksen kehittäminen Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	448
41. Siviilipalveluksen kehittäminen Opiskelijoiden Sos.-dem. Yhdistys/OSY r.y:n aloite.	448
42. Kehitysyhteistyölahjoitukset verovähennyskelpoisiksi Hämeenlinnan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	448

II Ohjelmavaliokunta 105—116, 119—137, 140—177, 304—311

43. Päätöslauselma periaateohjelman uudistamisesta Puoluetoimikunnan esitys (jaetaan erikseen) Liite: Keskusteluaineisto periaateohjelmasta (jaettu erikseen).	304, 520
44. Periaatteet näkyvät käytännön politiikassa Kotkan Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n jäsenen Meeri Kalavaisen, Lohjan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Matti Tukiaisen ym. aloite.	304
45. Näkökohtia periaateohjelmaan Olarin Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	304
46. Rationaalisuuden käsite Olarin Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	305
47. Puoluetoiminnan arvostuksen kohottaminen periaateohjelman uudistuskes- kustelun yhteydessä Eiran Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	305
48. Päämäärä: alistamisesta vapaa ihminen Helsingin Sosiaali- ja terveystyöntekijäin Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Vappu Taipaleen, Esbo Södra Arbetarförening r.f:n jäsenen Marianne Laxe- nin ym. aloite.	305
49. Onko SDP enää työväenpuolue? Hakunilan Sos.-dem. nuoret r.y:n aloite.	306
50. Puolueen sisäistä elämää koskevien säännösten kirjaaminen puolueen uu- teen periaateohjelmaan Tampereen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	306
51. Selvitys Sosialidemokratian Suunnan seurannasta ja tarkastamistarpeesta Puoluetoimikunnan esitys.	307
52. Tasa-arvopoliittinen kannanotto Puoluetoimikunnan esitys.	307
53. Tasa-arvopoliittisen ohjelman hyväksyminen Rovaniemen Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Ulla Vuorelan ja Vii- rinkankaan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Eila Hyvösen aloite	309
54. Toimenpidesuunnitelmat Suur-Helsingin Sosialistiseura r.y:n aloite.	309
55. Teknologia poliittisen ohjelman laatiminen Tapiolan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	310
56. Uusi teollisuuspoliittinen ohjelma Järvenpään Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	310
57. Aloitteentekijät työryhmiin Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	310

III Laki- ja hallintoasiain valiokunta 221—225, 417—431

58. Oikeuspoliittinen kannanotto Puoluetoimikunnan esitys.	417
59. Valtiosäännön uudistamisesta perusehto SDP:n osallistumiselle hallitukseen Ruoholahden Sosialidemokraattinen Yhdistys r.y:n aloite.	422
60. Siirtyminen presidentin valinnassa kaksivaiheiseen kansanvaaliin Tampereen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	422
61. Presidentin toimikausien rajoittaminen Kantosyrjän Työväenyhdistys r.y:n aloite.	423
62. Määräenemmistösäännökset Joensuun Karjalaisten Sosialidemokraattinen Yhdistys r.y:n aloite.	423
63. Loikkaus pois eduskunnasta ja valtuustoista Pirkkalan Sos.-dem. Työväenyhdistys Toivo r.y:n aloite.	425
64. Valtuustopaikan luovuttaminen varajäsenelle Raision Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	425
65. Kansanedustajuus pois ministerinäoloajaksi Suur-Helsingin Sosialistiseura r.y:n jäsenen Aatos Suomisen aloite.	425
66. Äänioikeuden käyttäminen kaikille mahdolliseksi Turun Elintarvikealan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	426
67. Vaalilain muuttaminen Kypärämäen Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Kauko Tuupaisen aloite	426
68. Vain yksi äänestyspäivä Vanhakoiviston Työväenyhdistys r.y:n aloite.	427
69. Työvoima-asioita käsittelevän valiokunnan perustaminen eduskuntaan Tampereen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	427
70. Julkisten palvelujen hallinnon kehittäminen Vallilan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	427
71. Virkamiehen sananvapautta koskevan säädöksen sisällyttäminen Suomen lainsäädäntöön Lahden Läntinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	428
72. Valtiovarainministeriön johtavien virkamiesten valitseminen vaaleilla Töölön Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Lauri Nordbergin aloite.	428
73. Väkivaltarikokset Musa-Liinaharjan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	429
74. Rikoslain uusiminen taloudellisten rikosten osalta Musa-Liinaharjan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	429
75. Seksuaalinen tasavertaisuus Opiskelijoiden Sos.-dem. Yhdistys/OSY r.y:n aloite.	429
76. Mantaalikunta- ja jakokuntalain kumoaminen Kinahmon Työväenyhdistys r.y:n aloite.	430

IV Energia- ja elinkeinopoliittinen valiokunta 188—210, 480—509

77. Talouspoliittisen ohjelman laatiminen Oulun Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Liisa Jaakonsaaren aloite	481
78. Ihmisten tarpeiden mukaiseen aluepolitiikkaan Kulomäen Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	481, 519
79. Automaation ansiosta saadusta tuotosta osa eläkerahastoihin Palosaaren Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	483
80. Uuden energiapoliittisen ohjelman laatiminen Kallion Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen Reijo Kantolan, Opiskelijoiden Sos.-dem. Yhdistys/OSY r.y:n jäsenen Tapio Bergholmin ja Hakaniemen So- sialidemokraatit r.y:n jäsenen Satu Siitosen aloite.	483

81. Suomen energiahuollon kehittäminen Sos.-dem. Nuoriso-osasto Kipinä r.y:n aloite.	484
82. Ydinenergiasta uudistuvaan energiaan Rauman Sos.-dem. Keskusteluseura r.y:n jäsenen Raimo Silvenin, Köyliön Sosialidemokaatiit r.y:n jäsenen Pirjo Virtasen ja Rauman Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen Marjailisa Pyöli-Vainion aloite.	484
83. Viides ydinvoimala Vallilan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	484
84. Ydinvoiman vastustaminen Hakunilan Sos.-dem. Nuoret r.y:n aloite.	484
85. Sosiaaliturvan maksujen kerääminen teollisuudelta Kankaanpään Työväenyhdistys r.y:n aloite.	494
86. Yhteiskunnan palvelusten kaupallistuminen Kuusankosken Työväenyhdistys r.y:n aloite.	494
87. Kehitysalueavustukset ja -lainat Vuoksenniskan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	494
88. Pienyrittäjien asemaa koskevan ohjelman laatiminen Etelä-Hämeen Sos.-dem. Piiri r.y:n aloite.	495
89. Yrittäjänsuojalainsäädännön parantaminen ja kehittäminen Lappeenrannan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	495
90. Valtionyhtiöiden neuvottelukunnan perustaminen Oulun Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Aarne Etelän aloite	495
91. Maataloudesta pienviljelmämetalsäälouteen Kinahmon Työväenyhdistys r.y:n aloite.	496
92. Maatalouslomittajajärjestelmän kehittäminen Kannuksen Sos.-dem. Kerho r.y:n aloite.	497
93. Julkinen rahoitustuki ja puukaupat Suur-Helsingin Sosialistiseura r.y:n aloite.	498
94. Metsätalouden tukeminen valtion varoilla Tapiolan Sosialidemokraattinen Kerho r.y:n aloite.	498
95. Lainsäädännön muuttaminen teollisuuden puunsaannin turvaamiseksi Pihlavan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	499
96. Metsänhoitosuunnitelmat metsänomistajille Uimaharjun Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	499
97. Hakepuun käytön lisääminen Kannuksen Sos.-dem. Kerho r.y:n aloite.	500
98. Verorakenteen muuttaminen tuloeroja nykyistä enemmän pienentäväksi Etelä-Kaarelan Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen Veijo Kavoniuksen, Lohjan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Matti Tukiaisen ja Otalammen Työväenyh- distys r.y:n jäsenen Kimmo Järvisen aloite.	501
99. Köyhyyssloukun poistaminen Etelä-Kaarelan Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen Veijo Kavoniuksen, Lohjan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Matti Tukiaisen ja Otalammen Työväenyh- distys r.y:n jäsenen Kimmo Järvisen aloite.	502
100. Yritysten tuloveron poistaminen Kypärämäen Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Kauko Tuupaisen aloite	502
101. Lainojen korkovähennysoikeus verotuksessa Gammelbackan Sos.-dem. Kilta r.y:n jäsenen Matti Kourin aloite.	504
102. Velkojen korkojen verovähennysten uudistamisesta Lammin Työväenyhdistys r.y:n aloite.	504
103. Sairauskulujen vähentäminen verotuksessa Imatrakosken Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n aloite.	505
104. Metsätalouden verotus Tapiolan Sosialidemokraattinen Kerho r.y:n aloite.	505

105.	Leimaverolain uudistaminen Vuoksen niskan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	505
106.	Ns. puolueveron vähennyskelpoisuus verotuksessa Tapiolan Sosialidemokraattinen Kerho r.y:n aloite.	506
107.	Askartelusta saatavat myyntitulot verottomiksi Oulun seudun ay-socialidemokraatit r.y:n jäsenen Lasse Lappisen aloite	506
108.	Piiloverotuksesta luopuminen Palosaaren Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	507
109.	Kotitaloustietojen ja -taitojen lisääminen Kauttuan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	507
110.	Kotitalouden aseman parantaminen kansantaloudessa Hakaniemen Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	507
111.	Aikakauslehtien myyntikampanjat Siuron Työväenyhdistys r.y:n aloite.	507
112.	Joukkoliikennettä koskevan lainsäädännön uudistaminen Lahden Läntinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	508
113.	Liikennepoliittisen työryhmän asettaminen ja rautatieliikenteen aseman selvittäminen Joensuun Rautatieläisten Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	508
114.	Liikennepoliittisen työryhmän asettaminen ja rautatieliikenteen aseman selvittäminen Seinäjoen Rautatieläisten Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	508
115.	Liikennepoliittisen työryhmän asettaminen ja rautatieliikenteen aseman selvittäminen Rautatieläisten Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	508
116.	Liikennepoliittisen työryhmän asettaminen ja rautatieliikenteen aseman selvittäminen Pieksämäen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	508
117.	Rautatieliikenteen kehittäminen Pieksämäen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	508
118.	Rautatieliikenteen kehittäminen Turun Rautatieläisten Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	508
119.	Rautatieliikenteen kehittäminen Seinäjoen Rautatieläisten Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	508
120.	Rautatieliikenteen kehittäminen Joensuun Rautatieläisten Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	508
121.	Rautatieliikenteen kehittäminen Lahden Julkisen alan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	508
122.	Rautatieliikenteen kehittäminen Valtion Viran- ja Toimenhaltijain Helsingin Sosialidemokraattinen Yhdistys r.y:n aloite.	508
123.	Joukkoliikenne pääkaupunkiseudulla Kivenlahden Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	509

V Työllisyyttä ja työelämän uudistamista

käsitlevä valiokunta	225—234, 449—469
---------------------------------------	-------------------------

124.	Palkansaajarahastot Etelä-Kaarelan Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen Veijo Kavoniuksen, Lohjan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Matti Tukiaisen ja Otalammen Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Kimmo Järvisen aloite.	450
125.	Tuloeroja tasaavan palkka- ja eläkepolitiikan toteuttaminen Tampereen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Eino Heinolan aloite.	450

126.	Ehdotus talouspolitiikan suunnaksi ja keinoiksi, erityisesti työllisyyden parantamiseksi Vallilan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	450
127.	Työllisyyden parantaminen Töölön Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	451
128.	Työttömyyden yhteiskunnasta vapaa-ajan yhteiskuntaan Valmetin Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Leo Söderqvistin, Itäkeskuksen Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen Kimmo Norrmenin ja Lohjan Sos.-dem. Yhdistyksen jäsenen Matti Tukiaisen aloite.	451
129.	Suomi ei tule toimeen ilman naisia Kotkan Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n jäsenen Meeri Kalavaisen, Esbo Södra Arbetarförening r.f:n jäsenen Marianne Laxenin ym. aloite.	452
130.	Puolueen työllisyyspoliittisten tavoiteasettelujen uudelleenarviointi mm. työn käsitteen laajentuminen ja julkisen sektorin työllistämismahdollisuudet huomioon ottaen Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	453
131.	Työllisyysverolain säätäminen Jyväskylän Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	453
132.	Täystyöllisyysohjelman käytännön toteuttaminen Lahden Eteläinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	454
133.	Työttömyyttä torjuvan ohjelman laatiminen ja käsityövaltaisten teollisuusalojen toimintamahdollisuudet Riihimäen Läntinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	454
134.	Valtio työllistäjänä Kallion Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n aloite.	455
135.	Työllistämistoimenpiteiden painopiste Joensuun Sos.-dem. Toverikerho r.y:n aloite.	455
136.	Valtion rooli työllistäjänä Joensuun Työväenyhdistys r.y:n aloite.	456
137.	Arbetslösheten bör avskaffas Vasa Svenska Socialdemokrater r.f:s motion Työttömyys on poistettava Vasa Svenska Socialdemokrater r.f:n aloite.	457
138.	Nuorisotyöttömyys ja yhteiskuntatakuun kehittäminen Kalevan Sos.-dem. Nuoret r.y:n jäsenen Markku Laineen ja Heinolan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y:n jäsenen Heikki Virkkusen aloite.	457
139.	Työllistämisyjärjestelmien yksinkertaistaminen Joensuun Sos.-dem. Toverikerho r.y:n aloite.	458
140.	Rahasto nuorten kesäharjoittelupaikkojen luomiseksi Huittulan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	459
141.	Kokonaisselvitys yhteiskunnan tukimuotojen suuntautumisesta Rantakoiviston seudun Työväenyhdistys r.y:n aloite.	459
142.	5-tuntinen työpäivä vuoteen 1987 mennessä Hakunilan Sos.-dem. Nuoret r.y:n aloite.	459
143.	Työntekijäkohtaisen työajan lyhentämisen kautta jokaiselle mahdollisuus työntekoon Kontulan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	460
144.	Työajan lyhentämisen kautta työllisyyden parantamiseen Seinäjoen Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	460
145.	Yliytökietoa tiukennettava ja täydellä eläkkeellä olevat pois työelämästä Seinäjoen Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	461
146.	Työaikalain muuttaminen ylitöiden osalta Ruukimkosken Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	461

147. Työssäkäyvien vanhempien palkallinen vapaa lasten terveydenhoidon, sosiaalisten ongelmien ja kouluongelmien vuoksi Järvenpään Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	462
148. Barnen och arbetsplatserna Finlands Svenska Arbetarförbund r.f.s motion Lapset ja työpaikat Suomen Ruotsalainen Työväenliitto r.y:n aloite.	462
149. Työttömyysturvan kokonaisuudistus Tahmelan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	462
150. Toimeentulon turvaaminen työttömyyden aikana Lehmon Työväenyhdistys r.y:n aloite.	462
151. Toimeentuloturvarahaston perustaminen Utran Työväenyhdistys r.y:n aloite.	463
152. Prosenttikorotuksiin perustuvien palkankorotusten poistaminen Turun Sosialidemokraattinen Yhdistys Valpas r.y:n aloite.	463
153. Työelämän uudistamista koskevan ohjelman laatiminen Haukilahden Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	463
154. Työelämän uudistaminen Tapiolan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	464
155. Yt-lain uudistaminen Helsingin Metallityöläisten Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	464
156. Työsuojelun organisaation uudistaminen Lappeenrannan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	465
157. Työsuojelun organisaation uudistaminen Rajakylän Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Seppo Alanärän aloite	465
158. Henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien lisääminen Ammattiyhdistysväen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Onni Haakanan aloite.	466
159. Työsuojelun tärkeyden korostaminen SDP:n käytännön toiminnassa Lahden Eteläinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	466
160. Työturvallisuuslain uudistaminen työelämän aiheuttamien psyykkisten haittojen torjumiseksi Valkeakosken Työväenyhdistys r.y:n aloite.	467
161. Työturvallisuuslain 47 §:n muutos Rajakylän Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Seppo Alanärän aloite	467
162. Työssä käytettäviä kemikaaleja koskeva ennakkovalvonta Rajakylän Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Seppo Alanärän aloite	467
163. Lisääntymisterveys Rajakylän Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Seppo Alanärän aloite	468
164. Työelämän tutkimuslaitos Vuosaaren Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	468
VI Ympäristö- ja asuntopoliittinen valiokunta	234—247, 376—395
165. Ympäristönsuojelun yleislaki säädettävä Kontulan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	376
166. Ympäristönsuojelu Tampereen Pohjoinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Jouko Niemisen aloite.	377
167. Ympäristönsuojelu SDP:n teemaksi Helsingin Sosiaali- ja Terveystyöntekijöiden Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite	377
168. Luonnon saasteettomuus etusjalle päätöksenteossa Tahmelan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	377

169.	Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen Töölön Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	378
170.	Ilman saastutus kuriin Opiskelijoiden Sos.-dem. Yhdistys/OSY r.y:n aloite.	379
171.	Jätehuolto ja ympäristö Järvenpään Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	379
172.	Jätteiden hyötykäyttö Kaukovainion—Lintulan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n ja Rajakylän Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	380
173.	Maa- ja metsätaloudessa käytettävien torjunta-aineiden vaikutukset ihmisiin tutkittava Kajonharjun Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Mikko Lundin aloite.	380
174.	Pohjanmaan jokien suojele Vaasan läänin Sosialidemokraattinen Piiri r.y:n aloite.	381
175.	Etelä-Saimaan suojele Lappeenrannan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	381
176.	Ranta-alueiden säilyttäminen rakentamattomina Kallion Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	382
177.	Rantojen kunnostaminen asukkaiden käyttöön Yhteiskuntapolitiittinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Seppo Lehdon aloite	382
178.	Kalastuslain muuttaminen Kantosyrjän Työväenyhdistys r.y:n aloite.	382
179.	Metsästyslain muuttaminen Kantosyrjän Työväenyhdistys r.y:n aloite.	383
180.	Luonnonsuojelualueiden vaikutus kunnallistalouteen Perhon Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	384
181.	Asuntopolitiikka painopistealueeksi Pitäjänmäen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	384
182.	Asuntopolitiikan periaatteiden ja vaikutusten selvittäminen Tiapulan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	385
183.	Järkevään ja inhimilliseen asuntopolitiikkaan Sosialidemokraattinen Nuoriso-osasto Kipinä r.y:n aloite.	385
184.	Asuntopolitiikka Lohjan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Matti Tukiaisen, Hakaniemen Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen Satu Siitosen ym. aloite.	385
185.	SDP:n asuntopoliittiset toimenpiteet Haukilahden Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	386
186.	Aravalainoitettujen omistusasuntojen laina-ajan pituuden ja korkoprosentin muuttaminen Seinäjoen Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	386
187.	Valtion asuntolainoituksen kehittäminen Kauhajoen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	387
188.	Asuntolainoitus Vantaan Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	387
189.	Asuntotuotantoon lisää julkisia varoja Seinäjoen Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	387
190.	Asuntojen hintatasoon vaikuttaminen lainsäädännöllä Kauklahden Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	387
191.	Asumiskustannusten alentaminen Kouvolan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	388
192.	Sosiaalisen asuntotuotannon turvaaminen ja oikea alueellinen suuntaaminen Kuopion Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	388

193. Puolikunnallisen asuntotuotannon kehittäminen Lahden Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenten Aarne Koiviston, Erkki Pohjankosken ym. aloite.	389
194. Vuokra-asuntoja nopeasti lisää Keski-Palokan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	389
195. Vuokra-asuntojen tuotannon tehostaminen Tapiolan Sos.-dem. Kerho r.y:n aloite.	390
196. Vuokralla asuvien aseman parantaminen Mutalan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Mauri Tahvanaisen aloite. . . .	390
197. Pääkaupunkiseudun asuntotilanteen korjaaminen Tapiolan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	390
198. Pääkaupunkiseudun asuntotilanteen parantaminen Ruoholahden Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	391
199. Eräät asuntopoliittiset toimenpiteet Uudenmaan Sos.-dem. Piiri r.y:n aloite.	391
200. Eräät asuntopoliittiset toimenpiteet Tapiolan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	391
201. Asuntopoliitiikan muuttaminen ns. Ruuhka-Suomessa Suvelan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	392
202. Yhteiskunnan rahoittaman asuntotuotannon osuuden nostaminen suurissa kaupungeissa Roihuvuoren Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	392
203. Valtion asuntotuotantomäärärahojen lisääminen Uudellemaalle ja pääkaupunkiseudulle Keravan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	393
204. Asuntoja pääkaupunkiseudun rakennustyöläisille Helsingin Rakennustyöväen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	393
205. Verotus ja asuminen Olarin Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	393
206. Omistusasunnon asumistuki Vaasan Sos.-dem., Toveriseura r.y:n aloite.	393
207. Kunnallisten asuntomarkkinoiden luominen Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	394
208. Kunnallisen asunnonvälitystoiminnan kehittäminen Hakaniemen Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	394
209. Julkisen vallan omistama rakennusyritys Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	394
VII Sosiaalipoliittinen valiokunta.	247—255, 313—315, 323—342
210. Sosiaalipoliitiikan tulevaisuuden painopisteet Kulosaaren Sosialidemokraattinen yhdistys r.y:n aloite.	314
211. Perhepoliittisten toimenpiteitten kiirehtiminen Lahden Eteläinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	314
212. Lapsilisien maksu ulotettava 18 vuoteen asti Seinäjoen Sos.-dem. Kunnallisyhdistys r.y:n aloite.	323
213. Barn är barn ända tills dom fyller 18 år Esbo södra arbetarförening r.f.s motion Lapset ovat lapsia 18-vuotiaaksi asti Esbo södra arbetarförening r.f:n aloite.	324
214. Päivähoitolain palvelujen ja lastensuojelupalvelujen kehittäminen pääkaupunkiseudulla Vallilan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	324

215.	Selvitys tukijärjestelmien vaikutuksista lapsiperheiden asemaan Rajakylän Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	325
216.	Päivähoitomaksujen soveltaminen Tahmelan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	325
217.	Perheen määrittely Kallion Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n aloite.	326
218.	Perhekeskeinen perusterveydenhuolto Sosialidemokraattinen Kontakti r.y:n aloite.	326
219.	Terveyspoliittisen ohjelman toteuttaminen Uudenkylän Työväenyhdistys Toverit r.y:n aloite.	327
220.	Lääketeollisuus ja apteekkilaitos valtion haltuun Kauhajoen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	327
221.	Kunnallinen lääkehuolto ja apteekkitoiminnan laajentaminen Vantaan Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	328
222.	Apteekkioikeudet Gammelbackan sos.-dem. Kilta r.y:n jäsenen Matti Kourin aloite.	328
223.	Selvitys psykiatrisesta terveydenhoidosta Kulosaaren Sosialidemokraattinen Yhdistys r.y:n aloite.	329
224.	Aikuisten hammashoito Vantaan Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	330
225.	Syöpälääkkeet SVLn piiriin Kauhajoen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	331
226.	Sairausvakuutuskorvauksen piiriä laajennettava ja valistusta lisättävä Opiskelijoiden Sosialidemokraattinen Yhdistys/OSY r.y:n aloite.	331
227.	Kunnallisten vammaisneuvostojen perustaminen Klaukkalan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	332
228.	Eläkkeiden tason turvaaminen Vuosaaren Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen Aaro Kärkkäisen, Rautatieläisten Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Antero Nevajan ja Valtion viran- ja toimen- haltijain Helsingin Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Veikko Aallon aloite .	332
229.	Eläkkeensaajien etujen ja oikeuksien puolustaminen Puolivälinkankaan Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen U.O. Rajasmaan aloite	332
230.	Kansaneläkeuudistuksen III vaihetta on lykättävä tärkeämpien eläkepoliittis- ten uudistusten toteuttamiseksi Rajakylän Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	333
231.	Eläkeläisten toimeentuloturvaan koskevan ohjelman laatiminen Lahden Eteläinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	334
232.	Eläkeratkaisujen saattaminen lakisääteisesti neuvottelumenettelyn piiriin Puolivälinkankaan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	335
233.	Tryggandet av arbetstagarnas rätt till pension Köklaks Svenska Arbetarförening r.f.s motion Työntekijäin eläkeoikeuden turvaaminen Köklas Svenska Arbetarförening r.f.n aloite.	336
234.	Ylimoitettun eläketurvan purkaminen Ruoholahden Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	336
235.	Ylisuurten eläkkeiden indeksikorotuksesta luopuminen Kymintehtaalaiden Työväenyhdistys r.y:n aloite.	336
236.	Valtion ja kirkon luottamushenkilöiden saattaminen eläkejärjestelyjen piiriin Puolivälinkankaan Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen U.O. Rajasmaan aloite	337
237.	Työeläkelaitosten ja sosiaalivakuutusorganisaation uudistaminen Järvenpään Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	338
238.	Toimeentulotuen tason nostaminen Mikkelin Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenten Mirja VVinterin, Ulla-Maija Pispan ja Eeva Vattulaisen aloite.	339

239. Maatalousyrittäjien sijaisavun palkkojen rinnastaminen SVLn 28 §:n mukaiseen työnantajan maksamaan palkkaan Lammin Työväenyhdistys r.y:n aloite.	339
240. Alkoholilainsäädännön uusiminen Lahden Kristilliset Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	340
241. Alkoholilainsäädännön valvonnan kehittäminen Hämeenlinnan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	341
242. Miedot viinit vapaiksi/vapautta maamme alkoholipolitiikkaan Opiskelijoiden Sosialidemokraattinen Yhdistys/OSY r.y:n aloite.	341
243. Alkoholitarjoilusta pidättäytyminen edustustilaisuuksissa Jyväskylän Kristillisten Sosialidemokraattien Yhdistys r.y:n aloite.	341
244. Huumeongelma Suomessa Oulun Sosialidemokraattinen Kilta r.y:n aloite.	342

VIII Koulu ja kulttuuripoliittinen valiokunta 255—268, 395—416

245. Päätöslauselma koulutuspolitiikasta Puoluetoimikunnan esitys Liite: koulutuspoliittinen muistio.	395
246. Ammattikoulutuksen kehittäminen Oulun Sosialidemokraattinen Kilta r.y:n aloite.	398
247. Nuorten ammatinvalinnankoulutus Joensuun Sos.-dem. Toverikerho r.y:n aloite.	401
248. Lukion ja ammatillisten oppilaitosten aloituspaikkatilanne Pirkanmaalla Tampereen Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	402
249. Teknillistä korkeakouluopetusta Vaasan lääniin Vaasan läänin Sosialidemokraattinen Piiri r.y:n aloite.	402
250. Tieteellisen tiedonvälityksen turvaaminen Joensuun Työväenyhdistys r.y:n aloite.	402
251. Kaikki steinerkoulu valtionavun piiriin Ruoholahden Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenten Camilla v. Bonsdorffin ja Arvo Ahlroosin ym. aloite.	403
252. Oppikirjoihin rauhanaineksia Vaasan läänin Sosialidemokraattinen Piiri r.y:n aloite.	404
253. Poliittisten puolueiden ja ammattiyhdistysliikkeen tunnetuksi tekeminen Turun Elintarvikealan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	404
254. Kielten valikoimaa laajennettava Vaasan läänin Sosialidemokraattinen Piiri r.y:n aloite.	404
255. Opintotuen kehittäminen Savonlinnan Sos.-dem. Nuorisio-osasto r.y:n aloite.	405
256. Opintotuen kehittäminen Joensuun Sosialidemokraattinen Opiskelijayhdistys r.y:n aloite.	405
257. Päivähoitohenkilöstön koulutus Vallilan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	405
258. Järjestökokemuksen huomioonottaminen oppilaita mm. ammatillisiin oppilaitoksiin valittaessa Lahden Läntinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	406
259. Kehitysvammaisten lasten koulutuksellinen tasa-arvoistaminen Vaasan Sosialidemokraattinen Toveriseura r.y:n aloite.	406
260. Lasten ja nuorten kulttuuriharrastuksen edistäminen Kajonharjun Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Mikko Lundin aloite	407
261. SDP:n liikuntapoliittinen ohjelma Urheiluväen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	408

262.	Työväenliikkeen keskusmuseo Riihimäen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	408
263.	Valtion näyttelylaitoksen perustaminen Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	409
264.	Kulttuurimiljöön tuhoutuminen Kuopion Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y:n aloite.	409
265.	Rakennushistoriallisesti arvokkaiden talojen luvattoman purkamisen estäminen Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite	409
266.	Näkökohtia viestintä- ja tietoliikennepoliittiseen ohjelmaan Olarin Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	410
267.	Viestintäpoliittinen ohjelma Töölön Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	410
268.	Viestintäjärjestelmien kehitys ja viestintäpoliittisen ohjelman laatiminen Loviisan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	411
269.	Tietoliikenneosasto liikenneministeriöön Posti- ja telealan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	411
270.	Tiedonvälityksen turvaaminen Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	412
271.	Viestintäpolitiikka Yhteiskuntapoliittinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	412
272.	Paikallisradio ja kolmas ULA-kanava Vaasan läänin Sosialidemokraattinen Piiri r.y:n aloite.	413
273.	Lapsiin ja nuoriin kohdistuvan TV-mainonnan kieltäminen Kaukovainion—Lintulan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Antti Vuorenrinteen, Toppilan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Taimi Piipon ym. aloite.	413
274.	TV-reklam som riktar sig till barn och ungdom Finlands Svenska Arbetarförbund r.f.s motion Lapsiin ja nuoriin suuntautuva TV-mainonta Suomen Ruotsalainen Työväenliito r.y:n aloite.	413
275.	Radiomainonta Tampereen Teknillinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	414
276.	Lisää viittomakieltä televisioon Riihimäen Läntinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Eero Klemmin ym. aloite.	414
277.	Sotalelut ja TV: n väkivaltaviihde Rovaniemen Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Ulla Vuorelan ja Viirikankaan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Eila Hyvösen aloite	414
278.	Työväenlehtien asema Rauman Sosialidemokraattinen Keskusteluseura r.y:n jäsenen Matti Liukkonen aloite.	414
279.	Suomen Sosialidemokraatin toimituspolitiikka ja ilmestymiskerrat Posti- ja telealan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	415
280.	Tietosuojalaki ja tietosuojajärjestelmä Tapiolan Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Matti Louekosken, Esbo Södra Arbetarörening r.f:n jäsenen Christer Granskogin ym. aloite.	415
281.	Elektroniset pelit Kajaanin Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	416

282. Rahastoinnin toteuttaminen kunnallisessa eläkejärjestelmässä (KVTEL) Jyväskylän Työväenyhdistys r.y:n aloite.	283
283. Rahastoinnin toteuttaminen kunnallisessa eläkejärjestelmässä (KVTEL) Keravan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	284
284. Rahastoinnin toteuttaminen kunnallisessa eläkejärjestelmässä (KVTEL) Tampereen kunnallisväen sosialidemokraattinen yhdistys r.y:n aloite	284
285. Kuntien omien töiden lisääminen Jyväskylän Työväenyhdistys r.y:n aloite.	284
286. Julkisen hallinnon oman työn osuuden lisääminen Helsingin kunnantyöntekijäin sosialidemokraattinen yhdistys r.y:n aloite . .	285
287. Kuntien omien töiden lisääminen Keravan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	285
288. Kuntien keskusjärjestöjen yhdistäminen Vehkalahden Työväenyhdistys Liitto r.y:n aloite.	286
289. Kunnallispoliittiseen toimintaan enemmän voimavaroja Ylihärman Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	286
290. Suomen ja Neuvostoliiton ystävyyskaupunkisuhteiden kehittäminen Turun alueen Sosialistiyhdistys r.y:n aloite.	287
291. Kuntauudistuksen toteuttaminen Ruoholahden Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	287
292. Pääkaupunkiseudun hallinnon kehittäminen Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	288
293. Kuntainliittojen hallinnon kehittäminen Lieksan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	288
294. Kuntainliittojen valintaperusteet Lappajärven Sos.-dem. Yhdistys r.y:n, Ylihärman Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n, Kauhanan Sosialidemokraatit r.y:n, Metsäkylän Työväenyhdistys r.y:n, Alajärven Sos.-dem. Yhdistys r.y:n, Korttesjärven Sos.-dem. Yhdistys r.y:n, Evijärven Sos.-dem. Yhdistys r.y:n, Vimpelin Sosialidemokraatit r.y:n, Alahärman Sos.-dem. Yhdistys r.y:n ja Lapuan Työväenyhdistys r.y:n aloite	288
295. Kuntien kantokyläluokitusjärjestelmän uudistaminen Piikkiön Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	288
296. Kuntalaisen aloitteeseen vastaaminen Mutalan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Mauri Tahvanaisen aloite. . . .	289
297. Katumaksulain uudistaminen Piikkiön Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	289
298. Katumaksulain uudistaminen Vuoksenniskan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	289
299. Valtuustoryhmien ja kunnallisten puolueorganisaatioiden tukeminen Espoon Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	291
300. Kunnallisen luottamushenkilön aseman parantaminen Kauklahden Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	291

X Järjestö- ja sääntöasiain valiokunta 210—221, 342—376, 514—519

301. Järjestöpoliittinen kannanotto Puoluetoimikunnan esitys (jaetaan erikseen).	342
302. Keskeisiä näkökohtia vaalityöstä Puoluetoimikunnan esitys.	344
303. Lapsi- ja nuorisotoiminnan järjestöllinen kehittäminen Puoluetoimikunnan esitys.	346

304.	Sosiaalisen vapaaehtoistyön asema yhteiskunnassa ja sosialidemokraattisessa järjestötyössä Puoluetoimikunnan esitys.	349
305.	Vapaaehtoistoimintaa kehittämään Mikkelin Sos.-dem. Piiri r.y:n aloite.	353
306.	Kuluttajajaostojen perustaminen piiritoimikuntien yhteyteen Kontulan Sosialidemokraatit r.y:n jäsenten Eero Ollikaisen ja Anni Sovalan ja Hakaniemen Sosialidemokraatit r.y:n jäsenen Leena Simosen aloite.	353
307.	Osa-aikäviljelijäin liiton perustaminen Hammasslahden Työväenyhdistys r.y:n aloite.	353
308.	Pienyrittäjäneuvottelukunnan perustaminen Pohjois-Hämeen Sosialidemokraattinen Piiri r.y:n aloite.	354
309.	Päätoiminen sihteeri Kristillisten Sosialidemokraattien liitolle Joensuun ja Ympäristön Kristillisen Työväen yhdistys r.y:n aloite.	355
310.	Päätoiminen sihteeri Kristillisten Sosialidemokraattien liitolle Helsingin Kristillisten Sosialidemokraattien Yhdistys r.y:n aloite.	355
311.	Kristillisten sosialidemokraattien tukeminen Jyväskylän Kristillisten sosialidemokraattien Yhdistys r.y:n aloite.	355
312.	Kirkolliskokouksen edustajien valintatapa muutettava Koillis-Vihdin Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	355
313.	Kirkon tiloja järjestöjen käyttöön. Isoisten ympäristön Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	356
314.	Nuorisotilojen rakentamiseen varattavan valtionavun korottaminen Kajonharjun Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Mikko Lundin aloite.	356
315.	Vuoden 1986 julistaminen SDP:n nuorisovuodeksi Lohjan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n jäsenen Matti Tukiaisen ja Otalammen Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Kimmo Järvisen aloite.	357
316.	Kursseille lapsi- ja nuorisotoimintaa Haapaniemen Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	357
317.	Tasa-arvoon puolueen valinnoissa Alppilan Sosialistiseura r.y:n aloite.	357
318.	Tavoitteesta tasa-arvoon Kallion Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n aloite.	358
319.	Suggestopedinen koulutus Hakunilan Sos.-dem. Nuoret r.y:n aloite.	358
320.	Videokasetteja opintokerhoihin Rauhan Sos.-dem. Keskusteluseura r.y:n aloite.	358
321.	Puolueen toimenpiteitä terveiden elintapojen edistämiseksi Hämeenlinnan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	359
322.	Eduskuntavaaleissa tapahtuva tukiryhmätoiminta Pihlavan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	359
323.	Henkilömainontaa vaaleissa rajoitettava Kantosyrjän Työväenyhdistys r.y:n aloite.	360
324.	Kansanedustajat piirikokouksiin Ähtärin Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	360
325.	Puoluetoimikunnan, eduskuntaryhmän ja ministeriryhmän tiedotustoiminnan tehostaminen Gammelbackan Sos.-dem. Kilta r.y:n aloite.	360
326.	Kunnallisjärjestön edustajiston aseman parantaminen Tampereen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	361
327.	Osallistuminen ja jäsendemokratian kehittäminen Kotkan Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n jäsenen Meeri Kalavaisen, Esbo Södra Arbetarförening r.f:n jäsenen Marianne Laxenin ym. aloite.	361

328. Jäsenäänestyksen suorittaminen valtakunnallisesti tärkeissä asioissa Kanta-Espoon Sos.-dem. Kerho r.y:n aloite.	362
329. Puolueäänestyksen muuttaminen postiaäänestykseksi Haukilahden Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	362
330. Varajäsenet ja puolueuuevosto Parikkalan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	363
331. Sisärjestöjen edustus piiritoimikuntiin Tohmajärven Kemian Työväenyhdistys r.y:n aloite.	363
332. Puolueen vapaajäsenien huomioiminen Vaasan läänin Sosialidemokraattinen Piiri r.y:n aloite.	363
333. Jäsenille rintamerkki Vanhakoiviston Työväenyhdistys r.y:n aloite.	364
334. Jäsenkirja kunniaan Helsingin Metallityöläisten Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	364
335. Puolueosastojen sääntökirjaset painettava suuremmalla tekstillä Suur-Helsingin Sosialistiseura r.y:n aloite.	364
336. Uusien jäsenien hyväksyminen ja periaateohjelma Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	365
337. Liput puolueen juhliin Jyväskylän Lohikosken Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	365, 514
338. Joukkotapahtumia joka vuosi Vallilan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	366
339. Vartioitu tavaroiden säilytys puolueen joukkotapahtumiin Vallilan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys r.y:n aloite.	366
Sääntöaloitteet	367—376
340. Puolueen sääntöjen 37 §:n 2. mom. kumoaminen Kallion Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	367
341. Puolueen sääntöjen 24 §:n muuttaminen Varsinais-Suomen Sosialidemokraattinen Piiri r.y:n aloite.	367
342. Puolueen sisäisestä enemmistövaalista luopuminen Tampereen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	367
343. Puolueen sääntöjen 37 §:n ja piirien ja kunnallisjärjestöjen sääntöjen 12 §:n muuttaminen Kallion Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	368
344. Jokaisesta kunnasta edustaja puoluekokoukseen Rantasalmen Työväenyhdistys Sovinto r.y:n aloite.	368
345. Jokaisesta kunnasta edustaja puoluekokoukseen Anttolan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	368
346. Jokaisesta kunnasta edustaja puoluekokoukseen Lapinjärven Sos.-dem. Kerho r.y:n aloite.	368
347. Kaikista piirijärjestöistä edustus puoluetuimikuntaan Saaren Sosialidemokraattinen Yhdistys r.y:n aloite.	369
348. Piirien sääntöjen 14 §:n 1. momentin muuttaminen Uudenmaan Sos.-dem. Piiri r.y:n aloite.	369
349. Ändringen av FSA:s stadgars 13 § punkt 5 Finlands Svenska Arbetarförbund r.f.s motion Suomen Ruotsalaisen Työväenliiton sääntöjen 13 §:n 5. kohdan muuttaminen Suomen Ruotsalainen Työväenliitto r.y:n aloite.	369
350. Jokaisesta kunnallisjärjestöstä edustus piiritoimikuntaan Juuan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	370

351. Kunnallistoimikunnan toimikausi Espoon Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	370
352. Kunnallisjärjestön sääntöjen ja kunnallispoliittisen ohjesäännön muuttaminen Jyväskylän Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	370
353. Kunnallisjärjestön kunnallistoimikunnan asema Espoon Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	371
354. Kunnallisjärjestön mallisääntöjen muuttaminen Joensuun Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	371
355. Kunnallisjärjestöjen sääntöjen 9 §:n muuttaminen Uudenkylän Työväenyhdistys Toverit r.y:n aloite.	371
356. Varajäsenien valitseminen kunnallistoimikuntaan Raision Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	372
357. Varajäsenien valitseminen kunnallistoimikuntaan ja puolueosaston johtokuntaan Järvenpään Sos.-dem. Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	372
358. Kunnallisjärjestön ja puolueosaston sääntöjen 14 §:n 1 mom. muuttaminen Porkkalan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	373
359. Puolueosaston mallisääntöjen muuttaminen Hämeenlinnan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	373
360. Puolueosaston mallisääntöjen muuttaminen Oulun Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	373
361. Puolueosaston mallisääntöjen muuttaminen Purolan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	373
362. Opintosihteerin vaalitavan muuttaminen SDP:n Keski-Suomen Piiri r.y:n aloite.	373
363. Poistoesitys puolueosastoisten sääntöjen 13 §:stä Suur-Helsingin Sosialistiseura r.y:n jäsenen Aatos Suomisen aloite.	374
364. Muutosesitys puolueosaston sääntöihin Myllypuron Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	374
365. Muutosesitys puolueosaston sääntöihin Punkasalmen Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	374
366. Sääntömuutosesitys puolueosaston sääntöjen 10 §:n 1. momenttiin Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	375
367. Puolueosaston johtokunnan toimikauden pidentäminen Vaajakosken Työväenyhdistys r.y:n aloite.	375
368. Jäsenmaksujen suorittamisvelvollisuuden alkaminen Lappeenrannan Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Veikko Lajusen aloite . . .	375

XI Talousasiain valiokunta 271-273, 293-303

369. Puolueen yhtenäisjäsenmaksu vuosiksi 1985—1987 Puoluetoimikunnan esitys.	293
370. Jäsenmaksuvaroista muodostettava järjestötoiminnan tukirahasto Oulun Sosialidemokraattinen Piiri r.y:n aloite.	295
371. Jäsenmaksun pysyttäminen ennallaan Punkasalmen Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	295
372. Jäsenmaksun pysyttäminen ennallaan Vanhakoiviston Työväenyhdistys r.y:n aloite.	295
373. Jäsenmaksun pysyttäminen ennallaan Kantosyrjän Työväenyhdistys r.y:n aloite.	295
374. Jäsenmaksun pysyttäminen ennallaan Ikaalisten Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	295

375. Jäsenmaksua ei saa nostaa Suoraman Työväenyhdistys r.y:n aloite.	296
376. Piirijärjestöjen ylimääräiset jäsenmaksut Utran Työväenyhdistys r.y:n aloite.	296
377. Jäsenmaksun perusteiden muuttaminen Kinahmon Työväenyhdistys r.y:n aloite.	296
378. Muutos perheellisten jäsenmaksuihin Gammelbackan Sos.-dem. Kilta r.y:n aloite.	297
379. Muutos perheellisten jäsenmaksuihin Huittulan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	297
380. Eläkeläisten jäsenmaksuperusteet Rauman Sosialidemokraattinen Keskusteluseura r.y:n aloite.	298
381. Eläkeläisten jäsenmaksuperusteet Siuron Työväenyhdistys r.y:n aloite.	298
382. Eläkeläisten jäsenmaksuperusteet Koivistonkylän Työväenyhdistys r.y:n aloite.	298
383. Suurituloisten jäsenmaksutuoton jakaminen Tampereen Teknillinen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	299
384. Jäsenmaksujen jako Lielahden—Lentävänniemen Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	299
385. Jäsenmaksujen jako Pietniemen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	299
386. Jäsenmaksujen jako Ruoveden Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö r.y:n aloite.	300
387. Jäsenmaksujen ja myyntitoiminnan tuoton jako Lahden Pohjoinen Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n aloite.	300
388. Jäsenmaksujen jakoperusteet Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	300
389. Raittiustyön tukeminen ja raittiusmarkka Utran Työväenyhdistys r.y:n aloite.	301
390. Jäsenmaksujen rästäperintä puolueosastoille Vuoksenniskan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	301
391. Jäsenmaksujen perintä pankkien maksupalvelun kautta Seinäjoen Sos.-dem. Kerho r.y:n aloite.	301
392. Jäsenmaksujen perintäkertojen lisääminen Aholahden Työväenyhdistys r.y:n aloite.	302
393. Työväentalojen korjaustoiminnan tukeminen Vuoksenniskan Työväenyhdistys r.y:n aloite.	302
394. Muutosesitys puoluetuen käyttöön Helsingin Sosialidemokraattinen Keskusteluseura r.y:n aloite.	302
395. Arpojen myyntityö vapaaehtoiseksi Tainionkosken Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n aloite.	303
XII Menettelytapavaliokunta	273, 311—313
396. Sisäpoliittinen julkilausuma Puolue toimikunnan esitys (jaetaan erikseen).	469
397. Puoluekokousaloitteiden seuranta Kruununhaan Sos.-dem. Yhdistys r.y:n aloite.	311
398. Puoluekokousaloitteiden seuranta Kouvolan Sosialidemokraatit r.y:n aloite.	312
399. Poliitiikkaan suhtautuminen Uudenkylän Työväenyhdistys r.y:n aloite.	312

400. Puoluekurista itsekuriin Oulun Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n jäsenen Liisa Jaakonsaaren aloite	312
401. SDP:n puheenjohtajien valitseminen suoralla jäsenäänestyksellä Opiskelijoiden Sos.-dem. Yhdistys/OSY r.y:n aloite	313
402. Puoluejohdon valitseminen jäsenäänestyksellä Koivukylän Sos.-dem. Nuoret r.y:n aloite	313
403. Puheenjohtajan ja puoluesihteerin valitseminen jäsenäänestyksellä Tapiolan Sos.-dem. kerho r.y:n jäsenen Pekka Martinin aloite	313
404. Jäsenäänestys puheenjohtajan valintatavasta Tampereen Sos.-dem. Opiskelijayhdistys — TASY r.y:n jäsenen Erkki Vahto- karin aloite	313

PUOLUEKOKOUKSEN HYVÄKSYMÄT JULKILAUSUMAT, KANNANOTOT, PÄÄTÖSLAUSELMAT, ERITYISPONNET JA HUOMATTAVIMMAT PÄÄTÖKSET

Sisäpoliittinen julkilausuma	469—478, 587—596
Julkilausuma evankelis-luterilaisesta kirkosta	478—480, 597
Kansainvälinen kannanotto	434—436, 577—586
Kannanotto sukupuolten tasa-arvosta	307—309, 556—561
Oikeuspoliittinen kannanotto	417—422, 567—576
Kannanotto puoluetoiminnasta	342—344, 562—566
Päätöslauselma periaateohjelman uudistamisesta	105—116, 119—137, 140—177, 304, 598—600
Päätöslauselma koulutuspolitiikasta	395—398
Selvitys Sosialidemokratian Suunta-ohjelman seurannasta ja tarkistamistarpeesta	307
Keskeisiä näkökohtia vaalilyöstä	344—346
Lapsi- ja nuorisotoiminnan järjestöllinen kehittäminen	346—349
Sosiaalisen vapaaehtoistyön asema yhteiskunnassa ja sosialidemokraattisessa järjestötyössä	349—353
Puolueen yhtenäisjäsenmaksu vuosiksi 1985—1987	293—295
Ponsi maa- ja metsäpoliittisen ohjelman valmistamisesta	497
Ponsi puolueen lippujen käytöstä	514—519

PÖYTÄKIRJAN LIITTEET

Ilmoitus puoluekokouksesta (liite n:o 1)	528
Puoluekokouskutsu (liite n:o 2)	528
Puoluekokouksen äänioikeutetut edustajat (liite n:o 3)	529
Puoluekokouksen puhe- ja esitysoikeutetut henkilöt (liite n:o 4)	534
Puoluekokouksen läsnäolo- ja puheoikeutetut henkilöt (liite n:o 5)	535
Esityslista (liite n:o 6)	541
Järjestyssääntö (liite n:o 7)	543
Valiokuntien kokoonpano (liite n:o 8)	545
Kannanotto sukupuolten tasa-arvosta (liite n:o 9)	556
Kannanotto puoluetoiminnasta (liite n:o 10)	562
Oikeuspoliittinen kannanotto (liite n:o 11)	567
Kansainvälinen kannanotto (liite n:o 12)	577
Sisäpoliittinen julkilausuma (liite n:o 13)	587
Julkilausuma evankelis-luterilaisesta kirkosta (liite n:o 14)	597
Päätöslauselma periaateohjelman uudistamisesta (liite n:o 15)	598